

ДОВІДКА

про результати самооцінювання освітньої діяльності за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» в ОЗЗСО «Люб'язівський ліцей» (2026 р.)

1. Загальні положення та нормативна база

Самооцінювання якості освітньої діяльності за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» проводилося з метою аналізу ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти, визначення відповідності критеріям «Абетки для директора» та планування подальшого розвитку закладу.

Процедура базувалася на вимогах:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Методичних рекомендацій МОН щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти (наказ №1480 та зміни від 2026 р. №641);
- Положення про систему оцінювання ліцею на 2025–2026 н. р.

Метою самооцінювання було визначення ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти в частині оцінювання навчальних досягнень учнів, виявлення сильних і слабких сторін та планування заходів щодо вдосконалення освітнього процесу. Оцінювання проводилося відповідно до оновлених Методичних рекомендацій 2026 року, що базуються на принципах дитиноцентризму, компетентнісного підходу та академічної доброчесності.

Методи збору інформації:

Для отримання об'єктивних даних було використано комплексний інструментарій:

- опитування: анкетування 18 педагогів та 48 учнів 5–11 класів;
- спостереження: аналіз проведення навчальних занять щодо впровадження формульовального оцінювання;
- вивчення документації: аналіз класних журналів, календарно-тематичних планів, протоколів педрад та наказів за результатами перевірки зошитів;

- аналіз результатів: вивчення динаміки навчальних досягнень та порівняння з результатами моніторингів.

2. Вимога 2.1. Наявність системи оцінювання результатів навчання, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросовісне оцінювання.

У закладі діє затверджене Положення про систему оцінювання, яке регламентує особливості оцінювання для 1–4, 5–8 (НУШ) та 9–11 класів

Критерій 2.1.1. Інформування про критерії та процедури

За результатами опитування, **94,4% вчителів** стверджують, що інформують учнів про критерії перед кожною перевіркою роботи, а **72,2%** роблять це перед початком кожної теми. Однак дані учнівського опитування демонструють певний розрив у сприйнятті: лише **19,1% учнів** вказали, що вчителі завжди знайомлять їх із критеріями, тоді як **44,7%** зазначили варіант «переважно так», а **31,9%** отримують таку інформацію рідко.

Це свідчить про те, що хоча вчителі вважають свою діяльність прозорою, значна частина учнів не повною мірою розуміє вимоги, за якими виставляються оцінки. Лише **41,7% здобувачів освіти** вважають вимоги «цілком зрозумілими». Згідно з «Абеткою для директора», критерії мають бути не лише оприлюднені, а й адаптовані до вікових особливостей учнів, щоб стати інструментом мотивації.

Критерій 2.1.2. Реалізація компетентнісного підходу

Вчителі ліцею активно використовують сучасні методи: **88,2%** педагогів оцінюють не лише результат, а й процес навчання та індивідуальний поступ дитини. Водночас **52,9%** вчителів позитивно оцінюють зусилля учнів, навіть якщо результат скромний, що відповідає принципам гуманізації освіти.

Серед форм оцінювання, які найбільше подобаються учням, лідирують **тестування (87,5%)** та **практичні/лабораторні роботи (50%)**. Найменш популярною є усна відповідь (**16,7%**), що може бути пов'язано з високим рівнем тривожності. **52,1% учнів** відчувають стрес або тривогу, коли вчитель оголошує про оцінювання. Це вказує на необхідність переходу до більш м'яких форм оцінювання, які б не викликали страху помилки.

Критерій 2.1.3. Справедливість та об'єктивність

Більшість учнів (**58,3%**) вважають оцінювання цілком справедливим, а **33,3%** — «у більшості випадків справедливим». Це високий показник довіри, проте **8,4% учнів** все ще відчують несправедливість, що потребує індивідуальної роботи з педагогічним колективом.

3. Вимога 2.2. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому підтримки.

Критерій 2.2.1. Аналіз результатів та моніторинг

У ліцеї здійснюється регулярний моніторинг навчальних досягнень. **75% учнів** підтвердили, що вчителі проводять аналіз помилок після контрольних робіт. Проте **14,6% учнів** вказують, що їм просто повертають зошити з оцінками без пояснень, що не сприяє прогресу.

Відповідно до Методичних рекомендацій 2026 року, моніторинг має на меті не лише фіксацію балів, а й корекцію методів навчання. Вчителі вказують на використання ІКТ для відстеження прогресу (наприклад, через електронні платформи), проте лише **38,9%** вчителів застосовують картки самооцінки для рефлексії.

Критерій 2.2.2. Впровадження формувального оцінювання

Це питання залишається одним із найбільш суперечливих. **83,3% вчителів** стверджують, що володіють методами формувального оцінювання, а **94,4%** використовують словесне оцінювання. Разом з тим, **63,8% учнів** заявили, що вчителі ніколи не практикують самооцінювання або взаємооцінювання на уроках.

Це вказує на формальний підхід до формувального оцінювання: вчителі надають зворотний зв'язок, але не залучають учнів до активного оцінювання власного поступу. «Абетка для директора» наголошує, що здатність до самооцінювання є ключовою навичкою для навчання впродовж життя.

4. Вимога 2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування в учнів відповідальності за результати навчання.

Критерій 2.3.1. Відповідальне ставлення до навчання. Педагоги вважають, що формуванню відповідальності найбільше сприяє особистий приклад (**83,3%**) та створення атмосфери довіри (**72,2%**). Учні, у свою чергу, очікують більше конструктивного діалогу: деякі респонденти у відкритих

питаннях зазначили, що хотіли б «більше спілкуватися з вчителями про свої оцінки та шляхи їх покращення».

Критерій 2.3.2. Самооцінювання та взаємооцінювання. Хоча **72,2% вчителів** кажуть, що використовують ці методики, низький показник підтвердження з боку учнів (**14,9%** часто, **17%** рідко) свідчить про те, що ці прийоми не сприймаються учнями як систематичні. Це створює загрозу низької мотивації до саморозвитку.

5. Академічна доброчесність (Вимога 4.5 та 3.4)

Дотримання академічної доброчесності є невід'ємною частиною системи оцінювання. **50% вчителів** визнали, що часто зустрічаються зі списуванням серед окремих учнів. Для запобігання цьому педагоги проводять бесіди (**88,9%**) та пропонують завдання, які унеможливлюють пряме копіювання (**66,7%**).

56,3% учнів підтверджують регулярність таких бесід, проте **35,4%** вказують, що вони проводяться нерегулярно. Важливим аспектом 2026 року є рекомендація щодо контролю за використанням штучного інтелекту, що має бути відображено у внутрішніх положеннях ліцею.

6. Професійний розвиток педагогів

55,6% педагогів висловили потребу у проведенні тренінгів або майстер-класів щодо використання сучасних форм оцінювання. Це свідчить про готовність колективу до змін, але потребує організаційної підтримки з боку адміністрації. Зокрема, актуальним є навчання методам оцінювання в умовах дистанційного навчання та використанню критеріїв Пірсона для кореляційного аналізу результатів.

7. Сильні та слабкі сторони (SWOT-аналіз)

Сильні сторони (Strengths):

- Високий рівень володіння вчителями методами поточного та підсумкового оцінювання.
- Переважно позитивне сприйняття учнями справедливості оцінювання.
- Широке використання словесного (вербального) оцінювання.

- Наявність системи моніторингу результатів ДПА та річного оцінювання.

Слабкі сторони (Weaknesses):

- Значний розрив між твердженнями вчителів та сприйняттям учнів щодо самооцінювання на уроках.
- Високий рівень тривожності учнів перед проведенням оцінювання.
- Недостатній рівень аргументації оцінок (лише **14,6% вчителів** завжди пояснюють оцінку без прохання учня).
- Часті випадки порушення академічної доброчесності (списування).

8. Висновки та оцінка рівнів якості

На основі аналізу встановлено такі рівні за вимогами:

1. **Вимога 2.1 (Справедлива система оцінювання): Достатній рівень.** Система прозора, але потребує кращої візуалізації критеріїв для учнів.
2. **Вимога 2.2 (Відстеження прогресу): Достатній рівень.** Моніторинг проводиться, проте зворотний зв'язок часто має формальний характер.
3. **Вимога 2.3 (Формування відповідальності): Рівень, що потребує покращення.** Низька залученість учнів до самооцінювання є критичною точкою росту.

9. Рекомендації щодо вдосконалення

Педагогічним працівникам:

1. **Конкретизувати критерії оцінювання** та доводити їх до учнів у письмовій формі (на дошці, в інфографіці, в електронних ресурсах) перед кожним завданням.
2. **Забезпечити конструктивний зворотний зв'язок:** завжди пояснювати не лише помилку, а й шлях до її виправлення (методика «росту»).
3. **Впровадити щотижневі практики самооцінювання** (картки самооцінки, «квиток на вихід»), щоб учні бачили власний прогрес.

4. **Зменшувати стресогенність:** проводити діагностичні роботи без виставлення балів у журнал для виявлення прогалин (суто формувальний етап).

Адміністрації закладу:

1. **Оновити розділ «Система оцінювання»** в освітній програмі ліцею, врахувавши нові рекомендації щодо ІІІ та дистанційних платформ.

2. **Провести повторне анкетування** у травні 2027 року для відстеження динаміки залученості учнів до самооцінювання.

3. **Забезпечити вчителів** методичними посібниками та зразками компетентнісних завдань за типом PISA.

Психологічній службі:

1. Розробити програму зниження тривожності під час оцінювання для учнів 5-х та 9-х класів.

Голова робочої групи з самооцінювання: _____ Валентина
Олішкевич

Дата: 04.06.2026 р.